

บันทึกการตอบข้อหาหรือกรมอนามัย

เรื่อง แนวทางการจัดการมูลฝอยตามประกาศกระทรวงสาธารณสุข เรื่อง หลักเกณฑ์ วิธีการ และมาตรการ
ป้องกันความเสี่ยงจากโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 หรือโรคโควิด 19 (Coronavirus Disease 2019 (COVID-19))
สำหรับสถานประกอบกิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพ พ.ศ. ๒๕๖๔

บริษัท ท. ได้ขอปรึกษาและหารือข้อกฎหมายตามประกาศกระทรวงสาธารณสุข เรื่อง หลักเกณฑ์
วิธีการ และมาตรการป้องกันความเสี่ยงจากโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 หรือโรคโควิด 19 (Coronavirus Disease
2019 (COVID-19)) สำหรับสถานประกอบกิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพ พ.ศ. ๒๕๖๔ โดยมีรายละเอียด ดังนี้

ตามประกาศกระทรวงสาธารณสุข เรื่อง หลักเกณฑ์ วิธีการ และมาตรการป้องกันความเสี่ยง
จากโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 หรือโรคโควิด 19 (Coronavirus Disease 2019 (COVID-19)) สำหรับ
สถานประกอบกิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพ พ.ศ. ๒๕๖๔ กำหนดให้ผู้ดำเนินการกิจการที่มีสถานการณ์
แพร่ระบาดของเชื้อไวรัสอยู่ในระดับที่ ๓ ปฏิบัติตามมาตรการในการจัดการมูลฝอยประเภทที่ปนเปื้อนน้ำมูก
น้ำลาย สารคัดหลั่ง เช่น หน้ากากอนามัย กระดาษทิชชู ชุดตรวจและน้ำยาที่เกี่ยวข้องกับการวินิจฉัยการติดเชื้อ
SARS-CoV-2 (เชื้อก่อโรค COVID-19) แบบตรวจหาแอนติเจนด้วยตนเอง (COVID-19 Antigen test self-test kits)
ที่ใช้งานแล้ว ในแผนกที่มีผู้ปฏิบัติงานผู้ติดเชื้อและบริเวณที่เกี่ยวข้อง ให้จัดที่ทิ้งมูลฝอยติดเชื้อเป็นการเฉพาะ
แยกเก็บรวบรวม และทำลายเชื้อไวรัส โดยใส่ถุงบรรจุมูลฝอยติดเชื้อที่ทำจากพลาสติก หรือวัสดุอื่นที่มีความ
เหนียวไม่ฉีกขาดง่าย ทนทานต่อสารเคมีและการรับน้ำหนัก กันน้ำได้ ไม่รั่วซึม และไม่ดูดซึมจำนวนสองชั้น
ถุงชั้นแรกให้ราดด้วยน้ำยาฆ่าเชื้อ หรือน้ำยาฟอกขาว จากนั้นมัดปากถุงให้แน่นแล้วซ้อนด้วยถุงแดงบรรจุ
มูลฝอยติดเชื้ออีกหนึ่งชั้น มัดปากถุงให้แน่นอีกครั้ง หากไม่มีถุงแดงต้องมีข้อความ “มูลฝอยติดเชื้อ” ปรากฏบน
ถุงบรรจุมูลฝอยติดเชื้อ

ทั้งนี้ปัจจุบันบริษัท ท. มีประเด็นข้อปรึกษาและหารือดังนี้ ในการดำเนินธุรกิจในปัจจุบัน
พนักงานมีการสวมใส่หน้ากากขณะปฏิบัติการทำงานในห้องสะอาด (Cleanroom) เป็นการสวมใส่หน้ากาก
แบบใช้แล้วทิ้ง โดยพนักงานจะมีการเปลี่ยนหน้ากากทุกครั้งที่ออกมาพักหรือเปลี่ยนกะ โดยเฉลี่ยมีหน้ากาก
อนามัยที่ใช้แล้วประมาณวันละ ๒๐๐ - ๓๐๐ กิโลกรัมต่อวัน ซึ่งปัจจุบันมีการกำจัดหน้ากากอนามัยด้วยวิธีการ
เผาเพื่อทำเชื้อเพลิง

ข้อมูลสถานการณ์การแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ปัจจุบันในพื้นที่จังหวัด ส.
มีจำนวน ๓๕๖ คน ทั้งนี้ สถานการณ์การติดเชื้อภายในสถานประกอบการเฉลี่ยมีจำนวนวันละ ๑ คนต่อวัน
โดยสาเหตุการติดเชื้อ ร้อยละ ๘๐ ได้รับเชื้อจากบุคคลในครอบครัว ทั้งนี้ บริษัท ท. มีมาตรฐานการกำจัดมูล
ฝอยติดเชื้อที่มาจากการดำเนินกิจกรรมจากห้องพยาบาล การทำความสะอาดแผนกที่มีผู้ปฏิบัติงานติดเชื้อและ
บริเวณที่เกี่ยวข้อง และมูลฝอยจากการตรวจตรวจหาแอนติเจนด้วยตนเองที่ใช้งานแล้วเป็นไปตามกฎกระทรวงว่า
ด้วยการกำจัดมูลฝอยติดเชื้อ

ดังนั้น บริษัทฯ ใคร่ขอหารือว่าหน้ากากแบบใช้แล้วทิ้งจากห้องสะอาด (Cleanroom)
ดังกล่าวจัดว่าเป็นมูลฝอยติดเชื้อหรือไม่ เพื่อที่บริษัท ท. จัดหามาตรฐานการกำจัดมูลฝอยที่เหมาะสมต่อไป

กรมอนามัยได้วิเคราะห์ข้อกฎหมายและประเด็นข้อหารือประกอบการพิจารณาให้ความเห็นดังนี้

ความเห็นในประเด็นข้อหารือ

ข้อหารือ : หน้ากากแบบใช้แล้วทิ้งจากห้องสะอาด (Cleanroom) ดังกล่าวจัดว่าเป็นมูลฝอย
ติดเชื้อหรือไม่เพื่อที่บริษัท ท. จัดหามาตรฐานการกำจัดมูลฝอยที่เหมาะสมต่อไป

^๑ ส่งพร้อมหนังสือ ที่ สธ ๐๙๔๕.๐๔/๙๒๘๘ ลงวันที่ ๒๐ ธันวาคม ๒๕๖๔ ซึ่งกรมอนามัยมีถึงบริษัท ท.

ความเห็น : ประกาศกระทรวงสาธารณสุข เรื่อง หลักเกณฑ์ วิธีการ และมาตรการป้องกันความเสี่ยงจากโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 หรือโรคโควิด 19 (Coronavirus Disease 2019 (COVID-19)) สำหรับสถานประกอบกิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพ พ.ศ. ๒๕๖๔ มีผลใช้บังคับกับสถานประกอบกิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพ ตามที่ราชการส่วนท้องถิ่น ซึ่งเป็นพื้นที่ตั้งสถานประกอบกิจการนั้น ได้ออกข้อบัญญัติท้องถิ่นควบคุมกิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพไว้ ตามความในมาตรา ๓๒ แห่งพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. ๒๕๓๕ และที่แก้ไขเพิ่มเติม หากบริษัท ท. ตรวจสอบกับราชการส่วนท้องถิ่นที่เป็นที่ตั้งของสถานประกอบกิจการแล้วพบว่าอยู่ภายใต้บังคับ ก็ต้องปฏิบัติตามประกาศกระทรวงฯ ฉบับนี้

ทั้งนี้ เมื่อวิเคราะห์ข้อมูลข้อเท็จจริงตามที่บริษัท ท. ได้หารือมานี้ ประกอบกับข้อกฎหมายตามประกาศกระทรวงสาธารณสุขฯ ฉบับดังกล่าวนี้ พบว่าสถานการณ์อยู่ในระดับ ๓ หมายความว่า “สถานการณ์ที่พบผู้ติดเชื้อในสถานประกอบกิจการนั้น” จึงมีแนวทางการจัดการมูลฝอย ดังนี้

กรณีที่ ๑. ในแผนกที่มีผู้ปฏิบัติงานติดเชื้อและบริเวณที่เกี่ยวข้อง ให้มีการจัดการมูลฝอยประเภทที่ปนเปื้อนนํ้ามูก นํ้าลาย สารคัดหลั่ง เช่น หน้ากากอนามัย กระดาษทิชชู ชุดตรวจและนํ้ายาที่เกี่ยวข้องกับการวินิจฉัยการติดเชื้อ SARS-CoV-2 (เชื้อก่อโรค COVID-19) แบบตรวจหาแอนติเจนด้วยตนเอง (COVID-19 Antigen test self-test kits) ที่ใช้งานแล้ว ให้จัดที่ทิ้งมูลฝอยติดเชื้อเป็นการเฉพาะ แยกเก็บรวบรวม และทำลายเชื้อไวรัส โดยใส่ถุงบรรจุมูลฝอยติดเชื้อที่ทำจากพลาสติก หรือวัสดุอื่นที่มีความเหนียวไม่ฉีกขาดง่าย ทนทานต่อสารเคมีและการรับน้ำหนัก กันน้ำได้ ไม่รั่วซึม และไม่ดูดซึมจำนวนสองชั้น ถุงชั้นแรกให้ราดด้วยนํ้ายาฆ่าเชื้อ หรือนํ้ายาฟอกขาว จากนั้นมัดปากถุงให้แน่นแล้วซ้อนด้วยถุงแดงบรรจุมูลฝอยติดเชื้ออีกหนึ่งชั้น มัดปากถุงให้แน่นอีกครั้ง หากไม่มีถุงแดงต้องมีข้อความ “มูลฝอยติดเชื้อ” ปรากฏบนถุงบรรจุมูลฝอยติดเชื้อ ทั้งนี้ “...บริเวณที่เกี่ยวข้อง” ตามความในข้อ ๗(๔)^๒ ของประกาศกระทรวงสาธารณสุข เรื่อง หลักเกณฑ์ วิธีการ และมาตรการป้องกันความเสี่ยงจากโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 หรือโรคโควิด 19 (Coronavirus Disease 2019 (COVID-19)) สำหรับสถานประกอบกิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพ พ.ศ. ๒๕๖๔ หมายความว่ารวมถึง บริเวณในส่วนใดบ้างนั้น เห็นควรให้ประสานไปยังเจ้าพนักงานควบคุมโรคติดต่อ และเจ้าพนักงานสาธารณสุขในพื้นที่เพื่อดำเนินการประเมินสถานการณ์การสอบสวนโรค การให้คำแนะนำและดำเนินการป้องกันและควบคุมการแพร่ระบาดตามมาตรการที่เกี่ยวข้องต่อไป

กรณีที่ ๒. ในแผนกที่ปฏิบัติงานส่วนอื่น ๆ ที่ไม่พบผู้ติดเชื้อ ให้มีการจัดการของเสียอันตรายตามกฎหมายว่าด้วยโรงงาน ตามความในมาตรา ๑๘ วรรคสี่^๓ แห่งพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. ๒๕๓๕ และที่แก้ไขเพิ่มเติม

^๒ ข้อ ๗ กรณีสถานการณ์การแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสอยู่ในระดับที่ ๓ ให้ผู้ดำเนินการปฏิบัติตามมาตรการในระดับ ๒ และมาตรการในระดับ ๓ ดังต่อไปนี้ด้วย

(๔) ให้มีการจัดการมูลฝอยประเภทที่ปนเปื้อนนํ้ามูก นํ้าลาย สารคัดหลั่ง เช่น หน้ากากอนามัย กระดาษทิชชู ชุดตรวจและนํ้ายาที่เกี่ยวข้องกับการวินิจฉัยการติดเชื้อ SARS-CoV-2 (เชื้อก่อโรค COVID-19) แบบตรวจหาแอนติเจนด้วยตนเอง (COVID-19 Antigen test self-test kits) ที่ใช้งานแล้ว ในแผนกที่มีผู้ปฏิบัติงานติดเชื้อและบริเวณที่เกี่ยวข้อง ให้จัดที่ทิ้งมูลฝอยติดเชื้อเป็นการเฉพาะ แยกเก็บรวบรวม และทำลายเชื้อไวรัส โดยใส่ถุงบรรจุมูลฝอยติดเชื้อที่ทำจากพลาสติก หรือวัสดุอื่นที่มีความเหนียวไม่ฉีกขาดง่าย ทนทานต่อสารเคมีและการรับน้ำหนัก กันน้ำได้ ไม่รั่วซึม และไม่ดูดซึมจำนวนสองชั้น ถุงชั้นแรกให้ราดด้วยนํ้ายาฆ่าเชื้อ หรือนํ้ายาฟอกขาว จากนั้นมัดปากถุงให้แน่นแล้วซ้อนด้วยถุงแดงบรรจุมูลฝอยติดเชื้ออีกหนึ่งชั้น มัดปากถุงให้แน่นอีกครั้ง หากไม่มีถุงแดงต้องมีข้อความ “มูลฝอยติดเชื้อ” ปรากฏบนถุงบรรจุมูลฝอยติดเชื้อ

มูลฝอยติดเชื้อตามวรรคหนึ่ง ให้เก็บรวบรวมเพื่อรอการเก็บขนและกำจัดแบบมูลฝอยติดเชื้อหรือเก็บรวบรวมแยกไว้เฉพาะตามท้องที่กรปกครองส่วนท้องถิ่นกำหนด และจัดให้มีเจ้าหน้าที่กำกับดูแลการจัดการมูลฝอยติดเชื้อ ให้เป็นไปตามกฎกระทรวงว่าด้วยการกำจัดมูลฝอยติดเชื้ออย่างเคร่งครัด

^๓ มาตรา ๑๘ การเก็บ ขน หรือกำจัดสิ่งปฏิกูลหรือมูลฝอยในเขตราชการส่วนท้องถิ่นใดให้เป็นอำนาจของราชการส่วนท้องถิ่นนั้น

กรณีที่ ๓. ในแผนกออฟฟิศทั่วไป (Office) หรือพื้นที่ที่ไม่เกี่ยวข้องกับกระบวนการผลิต ให้มีการจัดการแบบมูลฝอยทั่วไป แต่เนื่องจากสถานประกอบกิจการอยู่ในสถานการณ์การแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสอยู่ในระดับที่ ๓ จึงแนะนำให้ดำเนินการเชิงป้องกันและควบคุมการแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสอย่างเข้มงวด โดยการเก็บรวบรวมมูลฝอยใส่ถุงบรรจุมูลฝอย ๒ ชั้น โดยถุงใบแรกที่บรรจุมูลฝอยให้มัดด้วยน้ำยาฆ่าเชื้อหรือน้ำยาฟอกขาว จากนั้นมัดปากถุงให้แน่น แล้วซ้อนด้วยถุงบรรจุมูลฝอยอีกหนึ่งชั้น มัดปากถุงให้แน่นอีกครั้ง และนำไปกำจัดแบบมูลฝอยทั่วไป

กรมอนามัย

กองกฎหมาย

๒๐ ธันวาคม ๒๕๖๔

ท่านสามารถศึกษาแนวทางการตอบข้อหารือในประเด็นอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับกฎหมาย
ว่าด้วยการสาธารณสุข ได้ที่เว็บไซต์กองกฎหมาย กรมอนามัย หรือสแกนได้ที่คิวอาร์โค้ดนี้

ในการดำเนินการตามวรรคหนึ่ง ราชการส่วนท้องถิ่นอาจร่วมกับหน่วยงานของรัฐหรือราชการส่วนท้องถิ่นอื่น ดำเนินการภายใต้ข้อตกลงร่วมกันก็ได้ แต่ในกรณีจำเป็นเพื่อประโยชน์สาธารณะโดยส่วนรวม รัฐมนตรีมีอำนาจออกกฎกระทรวงโดยคำแนะนำของคณะกรรมการกำหนดหลักเกณฑ์วิธีการ และเงื่อนไขในการดำเนินการร่วมกันได้

ในกรณีที่มีเหตุอันสมควรราชการส่วนท้องถิ่นอาจมอบให้บุคคลใดดำเนินการตามวรรคหนึ่งแทนภายใต้การควบคุมดูแลของราชการส่วนท้องถิ่น หรืออาจอนุญาตให้บุคคลใดเป็นผู้ดำเนินการรับทำการเก็บ ขนหรือกำจัดสิ่งปฏิกูลหรือมูลฝอยตามมาตรา ๑๙ ก็ได้

บทบัญญัติตามมาตรานี้ และมาตรา ๑๙ มิให้ใช้บังคับกับการจัดการของเสียอันตรายตามกฎหมายว่าด้วยโรงงาน แต่ให้ผู้ดำเนินการโรงงานที่มีของเสียอันตราย และผู้ดำเนินการรับทำการเก็บ ขน หรือกำจัดของเสียอันตรายดังกล่าว แจ้งการดำเนินการเป็นหนังสือต่อเจ้าพนักงานท้องถิ่น